

аналіз. З метою оцінки відмінностей у аспекті різних спеціальностей навчання (психологи і дошкільна освіта) нами було використано непараметричний метод порівняння вибірок, а саме критерій U-Манна-Уїтні. В процесі інтерпретації результатів нашого дослідження ми виявили, які цінності притаманні для нашої вибірки, які існують взаємозалежності між ними, та які є відмінності у їх проявах між двома групами.

З цього можна зробити висновки, що дана група досліджуваних потребує психокорекційного впливу для підвищення результативності реалізації їх ціннісних орієнтацій, а

також покращення навичок спілкування через підвищення комунікативної компетентності, самооцінки тощо.

За допомогою емпіричного дослідження нами з'ясовано, що сучасні молоді люди спрямовані на досягнення цілей, на процес діяльності, при цьому для них є більш важливими матеріальні цінності, виявлено достатньо низький рівень розвитку комунікативних умінь та навичок. Авторами запропонована корекційна програма, що сприятиме особистісному зростанню індивіда та набуттю ним дефіцитарних умінь і навичок.

Список використаних джерел

1. Авдеева Л.Н. Психолого-педагогическое сопровождение студенческой семьи в вузе: проблемы и пути решения / Лилия Авдеева // Вестник Ставропольского государственного университета. – 2008. – Випуск 59. – С. 77–83.
2. Бех І.Д. Духовні цінності в розвитку особистості / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія. – К., 1997. – № 1. – С. 124–129.
3. Белова Л. О. Виховна система ВНЗ: питання теорії та практики / Людмила Олександрівна Белова. – Х.: Вид-во НУА, 2004. – 262 с.
4. Богиніч О. Л. Зміна методологічних орієнтирів сучасної системи освіти / О. Л. Богиніч // Серія: Педагогіка: зб. наук. пр. Бердянського держ. пед. ун-ту. – 2005. – №1. – Бердянськ: БДПУ, 2005. – С. 19–28.
5. Бондар В.С. Сучасні політичні орієнтації молоді України/ В.С. Бондар // Наукові записки. – К.: Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2002. – Том 20: Соціологічні науки. – С. 47–52.

Статья посвящена исследованию проблемы формирования системы ценностей студенческой молодежи в условиях трансформации общества. Автором проанализированы взгляды психологов на эту проблематику. Отмечено, что система ценностей человека является «фундаментом» его отношения к миру. Рассмотрены признаки общественных отношений настоящего и трансформацию общества в целом. Представлены результаты эмпирического исследования системы ценностных ориентаций и ценностей молодых людей в условиях современности. Выявлено, что современные молодые люди направлены на достижение целей, на процесс деятельности, при этом для них более важными есть материальные ценности.

Ключевые слова: ценности, ценностные ориентации, трансформация общества, система, личность.

Modern society requires the change of ideas on person's place in the world, their role and attitudes to the social realities, that is why our article investigates the problem of students' value system formation during the period of society transformation. The article is aimed at theoretical study and empirical research of students' value system orientations in modern environment. Transformation - is the act or process of changing the form, type, nature or character of a society or a separate structure. It means the transformation of the society social components, aspects and areas of public life. The main thing in transformation – is the transformation of forms and content of social concepts, its institutional structure, norms, values, mentality, and other social and cultural aspects of society. The presented article analyzes the viewpoints of psychologists on this perspective. It has been noted that the system of human values is the «foundation» of their relations with the world. Values – is a relatively stable, socially selected, reasonable attitude of a person to the unity of material and spiritual public goods. The features of young students, their rate of values from different points of view have been described. There has been considered the character of public relations today, along with society transformation. The empirical search results on value system orientation and young people values in modern environment have been analyzed. It has been found that today's young people are targeted at achieving the goals, dynamic activity, giving the prime place to the material values, and demonstrating the lack of communicative skills. Taking into account the above mentioned, we have proposed the corrective program which will promote personal growth of the individual.

Key words: values, value orientation, transformation society, system, personality.

УДК [159.947.5:159.923.2]-053.6

Юрков Олександр Сергійович,
кандидат педагогічних наук, старший викладач
Кондрацька Кристина Валеріївна,
студент,
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ПІДЛІТКА

У статті розглянуто проблему дослідження мотиваційної сфери підлітка. Авторами зазначено, що важливу роль у становленні особистості на цьому віковому етапі відіграє навчальна мотивація, оскільки саме навчання є провідною діяльністю у старшому шкільному віці й від мотивації залежить переважна частина успіхів в навчанні, в саморозвитку та самоактуалізації особистості. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що активний психічний розвиток підлітка зумовлює суттєві зміни мотиваційної сфери його особистості. На основі виникнення особливих потреб підліток починає орієнтуватися на цілі, які він бачить за межами свого сьогодення; якщо усі переживання, інтереси, прагнення підлітка зосереджені на проблемах тільки шкільного життя, то це свідчить про певне порушення розвитку особистості, неготовність до переходу на новий віковий етап.

Ключові слова: мотив, мотивація, мотиваційна сфера, підлітковий вік, потреба.

Постановка проблеми. До основних понять, які використовуються в психології для пояснення спонукальних дій у поведінці людини, належить мотивація і мотив. При поясненні сутності цих категорій доцільно пояснити поняття «потреба». Так, у процесі взаємодії в індивіда постійно виникають

різноманітні потреби, задоволення яких є необхідним для розвитку організму й особистості. Ще В. Вунд розумів мотив як поєднання уявлень і почуттів: уявлення – основа, а почуття – спонукальна причина поведінки. Причому перевагу надавав останнім, що дуже важливо, оскільки потреба, як початок

поведінки – це завжди істотний чинник мотиваційної сфери. Мотив – це міркування, яке примусило суб'єкта діяти, це потреба, для задоволення якої дана поведінка була б доцільною [1]

Багато вчених стверджували, що в основі мотивації лежить певна конкретна потреба людини, яка спонукає її до діяльності. Американський психолог А. Маслоу вважає, що в людини з народження послідовно виявляються та супроводжують її дорослішання сім рівнів потреб:

- 1) потреби фізіологічні (органічні);
- 2) потреби в безпеці;
- 3) потреби в приналежності і любові;
- 4) потреби поваги (шанування);
- 5) пізнавальні потреби;
- 6) естетичні потреби;
- 7) потреби в самоактуалізації.

Водночас кожна вища потреба задовольняється лише після зняття нижчих потреб та переживається особистістю у формі емоційно забарвлених потягів, прагнень і бажань. Потреби – це активні стани особистості, які виявляють її залежність від конкретних умов існування та спричиняють діяльність, спрямовану на задоволення цієї залежності. Потреби – рушійна сила розвитку особистості, її цілеспрямованості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Мислителі давнини започаткували теорії мотивації, що в подальшому були розвинуті та продовжують розвиватися сьогодні. Найбільш значущими теоріями мотивації є змістова і процесуальна. Змістова теорія спрямована на виявлення та вивчення внутрішніх спонукань (потреб, мотивів), які лежать в основі поведінки людей, їхньої професійної діяльності (А. Маслоу, Ф. Герцберг, Д. Келланд). Процесуальна теорія розкриває закономірності організації мотивованої поведінки. При цьому вона враховує взаємодію мотивів з іншими процесами – сприйманням, пізнанням, комунікацією (О. Лазурський, Н. Ланге, Л. Виготський, Д. Узнадзе, О. Леонтьєв, А. Орлов). [4; 5] У працях науковців [1; 4] зазначено, що сукупність мотивів поведінки і діяльності становить мотиваційну сферу особистості, яка є динамічною та змінюється залежно від різних обставин. Особистість можуть спонукати до певної діяльносної поведінки різні мотиви: інтерес до змісту і процесу діяльності, почуття обов'язку перед суспільством, прагнення до самоствердження тощо.

Підлітковий вік – це один з найважливіших етапів життя людини. В ньому багато джерел і починань всього подальшого становлення особистості. Вік цей нестабільний, вразливий, важкий і виявляється, що він більше, ніж інші періоди життя, залежить від реальностей довкілля. [3]

Загальна характеристика підліткового віку варіює в різних теоріях залежно від їх основної ідеї. Так, в психоаналізі домінують ідеї статевого дозрівання і пошуку ідентичності, в когнітивних теоріях – зростання розумових здібностей, в діяльнісному підході – змін провідної діяльності. Однак всі ці і багато інших підходів об'єднує те, що в них існують загальні показники, які характеризують даний вік. Вони визначаються численними соматичними, психічними і соціальними змінами. [2]

В підлітковому віці відбувається втрата дитячого статусу, хоч зберігаються нереалістичні уявлення про власні привілеї і статус дорослих. Такому становищу сприяють і суб'єктивні враження: різкі фізичні зміни, мрії та ідеали, які починають уявлятися вже менш реальними, кризові зіткнення з самим собою і сім'єю, почуття самотності та прагнення швидше досягнути статусу дорослої людини.

Л. Виготський [4] у широко відомій на той час книзі «Педологія підлітка» запропонував об'ємне розуміння підліткового віку, яке зберігає свою значущість і в сучасний період. Суть його полягала в наявності трьох точок дозрівання, які не співпадають одна з одною. Статеве дозрівання, на думку

вченого, починається і закінчується раніше, ніж настає кінець загальноорганічного розвитку підлітка, і раніше, ніж підліток досягне завершення свого соціально-культурного становлення. Взагалі життєві етапи розвитку людини включають три часові модальності: хронологічний, соціальний та історичний вік. Перший відображає розвиток когнітивного, соціального, статевого та інших планів у онтогенезі. Другий – систему норм, соціальних вимог і правил поведінки, що засвоюються у певному віці конкретного суспільства. Третій – положення людини в тих чи інших вікових групах, які послідовно розвиваються в ході історії. [5]

У наукових дослідженнях психологів [2; 4; 6] установлені цікаві факти, що стосуються меж підліткового віку. Якщо в 50-х роках перехідний момент в уявленнях про майбутнє, вибір майбутньої професії спостерігався і був актуальним для підлітків 15 років (Л. Божович), в 60-х – 17 років (Н. Крилов), то в 80-х і 90-х – це рубіж 13 років (Н. Толстих). Таку розбіжність результатів можна пояснити зміною соціальної ситуації розвитку поколінь підлітків. Це підтверджує як історичну, так і соціальну обумовленість розвитку особистості підлітка і вказує на відсутність стабільних меж даного віку.

У підлітковому віці основою мотивації стають цінності, однак система ціннісних орієнтацій у дитини перебуває на стадії формування. Відбувається перегляд сформованих у молодшому шкільному віці уявлень про цінності. Якщо в попередньому періоді великий вплив на виникнення цінностей мало виховання, то в підлітковому віці значущими для дитини стають цінності і погляди, які домінують у групі. У підлітка певною мірою сформована ієрархія життєвих цілей, однак він ще не достатньо володіє засобами їх досягнення, а це уповільнює процес опанування соціальної поведінки.

Мета статті - здійснити дослідження мотиваційної сфери підлітка.

Результати дослідження. Підліткова пора є дуже сприятливою для розвитку моральної свідомості та самосвідомості, які створюють можливості для регуляції поведінки дитини. Однак реальна поведінка ще не цілком регламентується підлітками. Оволодіння ними своєю поведінкою пов'язане з такими труднощами, як невміння стійко керуватися певною метою, систематично здійснювати самоконтроль, а також із притаманними дітям навіюваністю, імпульсивністю. На цьому життєвому етапі починає формуватися світогляд як основний мотив і регулятор поведінки. Підлітки активно оволодівають науковими знаннями про природу, людські стосунки, і це робить їх вчинки більш цілеспрямованими, послідовними і прогнозованими. Однак їх світогляд ще не є стійким і цілісним, він може радикально змінюватися під впливом особистих невдач, зовнішніх чинників, нерідко негативних. [5]

Мотиваційна сфера підлітків являє собою складну динамічну структуру, тому з метою детального вивчення мотиваційної сфери учнів за допомогою аналізу літературних джерел і патентного пошуку дозволяє виділити кілька методичних підходів та звернути увагу на наступні методики дослідження даної проблеми:

1. Методика «Мотивація до успіху» (Т. Елерса)
2. Методика «Самооцінка мотивації» (Д. Морлоу та Д. Крауна)

В дослідженні була використана методика Т. Елерса, метою якої було визначення мотивації до успіху підлітків. Дослідження багатьох вчених показали, що люди з помірно високою орієнтацією на успіх надають переваги середньому рівню ризику. Ті ж, хто побоюються невдач, надають переваги малому чи, навпаки, надто великому рівню ризику.

Дана методика використовувалась з метою визначення рівня мотивації до успіху в учнів 6 – Б та 8 – Б класах, адже, як

відомо успішність навчання в школі залежить від змотивованості учня та орієнтованості на успіх у майбутньому.

У даній методиці представлені 4 рівні мотивації до успіху:

- Надто високий рівень
- Високий рівень
- Середній рівень
- Низький рівень

Аналіз результатів дослідження показано у таблицях 1.1

та 1.2.

Таблиця 1.1

Розподіл показників дослідження мотивації до успіху
Т.Елерса (в учнів 6 – Б класу)

№	Рівень мотивації	%
1.	Надто високий	18
2.	Високий	32
3.	Середній	50
4.	Низький	0

Аналізуючи отримані результати таблиці 1.1, бачимо, що показники «Надто високого рівня мотивації» мають (18%) учнів. «Високий рівень мотивації» в (32%) школярів. Показники «Середнього рівня мотивації» представлені (50%) учнів. «Низький рівень мотивації» не виявлено.

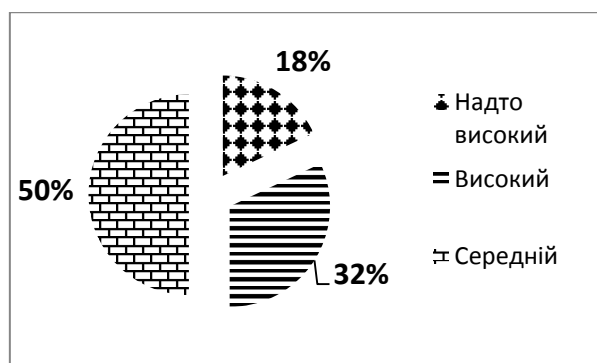

Рис. 1.1 Показники рівнів мотивації особистості до успіху (в учнів 6 – Б класу)

Аналізуючи результати дослідження рисунку 1.1, можна зробити такі висновки, що в учнів 6 – Б класу переважає середній рівень мотивації до успіху з тенденцією до високого (50%). Це хороший показник, адже клас змотивований на успіх та досягнення мети. Середній рівень мотивації до успіху можна охарактеризувати як найбільш оптимальний, оскільки при високому та надто високому рівні мотивації до успіху у людини зазвичай виникає страх невдачі та неготовність до ризику, що наносить свій відбиток на змотивованість особистості. Чим вища мотивація людини до успіху — досягнення мети, тим нижчий показник готовності до ризику. При цьому мотивація до успіху впливає і на сподівання на успіх: при сильній мотивації, надії на успіх зазвичай більший, ніж при слабкій. До того ж людям, змотивованим на успіх і тим, що мають великі надії на нього, притаманно уникати великого ризику, тому що вони бояться потерпіти невдачу.

Таблиця 1.2

Розподіл показників дослідження мотивації до успіху
Т.Елерса (в учнів 8 – Б класу)

№	Рівень мотивації	%
1.	Надто високий	25
2.	Високий	35
3.	Середній	30
4.	Низький	10

Аналізуючи отримані результати таблиці 1.2, бачимо, що показники «Надто високого рівня мотивації» мають (25%) учнів.

«Високий рівень мотивації» в (35%) школярів. Показники «Середнього рівня мотивації» є в (30%) учнів. «Низький рівень мотивації» виявлено в 10% підлітків.

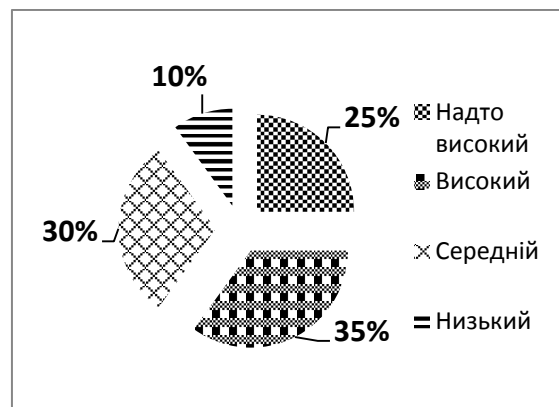

Рис. 1.2 Показники рівнів мотивації особистості до успіху (в учнів 8 – Б класу)

Як бачимо, на рисунку 1.2 в учнів 8 – Б є виражені високий (35%) та середній (30%). Це свідчить, про хороші показники. Учні мають високий рівень мотивації до успіху. До того ж школярам, змотивованим на успіх і які мають великі на нього надії, притаманно уникати великого ризику. Ті, хто сильно змотивований на успіх і має високу готовність до ризику, рідше потрапляють в незручні ситуації, ніж ті люди, що мають високу готовність до ризику, але високу мотивацію до уникнення невдач.

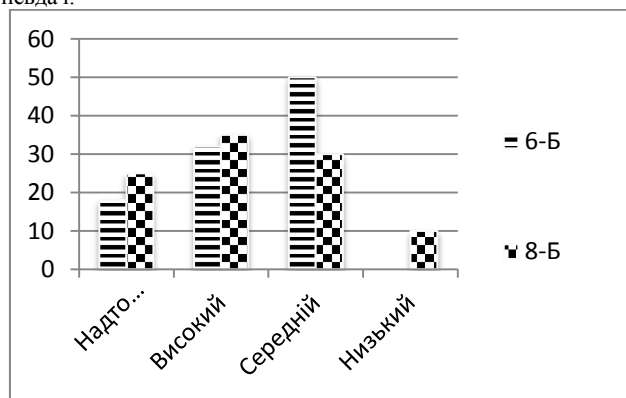

Рис. 1.3 Порівняння показників рівнів мотивації особистості до успіху (в учнів 6 – Б та 8 – Б класах)

Наступна методика, яка була використана з метою вивчення рівня схвалення мотивації «Діагностика самооцінки мотивації схвалення» (Шкала брехні) Д.Марлоу і Д.Крауна.

Дана методика складається з трьох шкал:

- 1) низька мотивація до схвалення;
- 2) середня мотивація до схвалення;
- 3) висока мотивація до схвалення.

Аналіз результатів дослідження показано у таблицях 1.3 та 1.4.

Таблиця 1.3

Розподіл показників дослідження самооцінки мотивації до схвалення (в учнів 6 – Б класу)

№	Схвалення мотивації	%
1.	Низький рівень	9
2.	Середній рівень	59
3.	Високий рівень	32

Аналізуючи отримані результати таблиці 1.3, бачимо, що показники «Високої мотивації схвалення» мають (9%) учнів. «Середня мотивація до схвалення» в (59%) школярів. Показники

«Низької мотивації до схвалення» представлені в (32%) учнів.

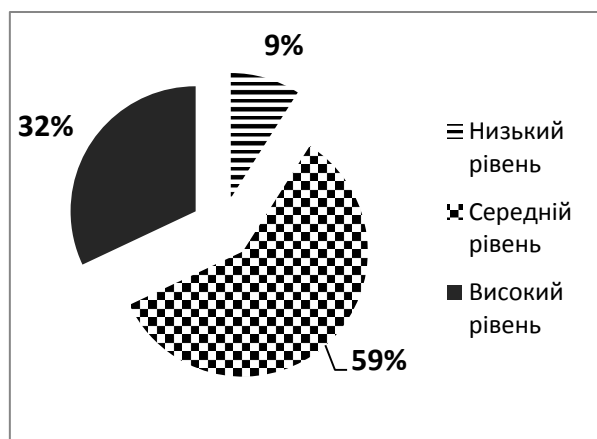

Рис. 1.4 Показники рівнів самооцінки мотивації до схвалення (в учнів 6–Б класу)

Як бачимо, на рисунку 1.4 в учнів 6-Б є виражений високий рівень схвалення мотивації (32%), який характеризується тим, що можливі два варіанти відповіді: або учні не щирі з експериментатором, або вони є нещирими з самими собою, намагаються бути кимось вигаданим. Середня мотивація до схвалення (59%) показує що діти потребують схвалення з боку оточуючих людей. Особливості поведінки свідчать про бажання виглядати в очах оточуючих цілком адекватно (тобто здаватися такими, якими є насправді), що є цілком нормально тому, що це властиво більшості людей. Така поведінка дає можливість для самостійності в судженнях про себе. Не варто рекомендувати часто звертати увагу на думку про себе інших людей, якщо вона розходиться з власними уявленнями. Але якщо рекомендувати замислюватися хоча б над однією думкою з п'яти неменучих з власною – успіх забезпечений.

Низька мотивація до схвалення (9%), засвідчує те, що підлітки мають досить низький рівень потреби в схваленні з боку інших людей. Незалежність від оточуючих може здатися ігноруванням їх думки про себе, чи не властива категоричність суджень на свою адресу, вони не намагаються виглядати в очах оточуючих кращими, ніж є насправді і тим самим можуть ставити себе поза соціальних зв'язків і соціального схвалення.

Таблиця 1.4

Розподіл показників дослідження самооцінки мотивації до схвалення (в учнів 8–Б класу)

№	Схвалення мотивації	%
1.	Низький рівень	60
2.	Середній рівень	25
3.	Високий рівень	15

Аналізуючи отримані результати таблиці 1.4, бачимо, що показники «Високої мотивації схвалення» мають (15%) учнів. «Середня мотивація до схвалення» в (25%) школярів. Показники «Низької мотивації до схвалення» представлені в (60%) учнів.

Як бачимо, на рисунку 1.5 в учнів 8 – Б є виражений високий рівень схвалення мотивації (15%). Він проявляється в тому, що можливі два варіанти відповіді: або учні не щирі з експериментатором, або вони є нещирими самі з собою.

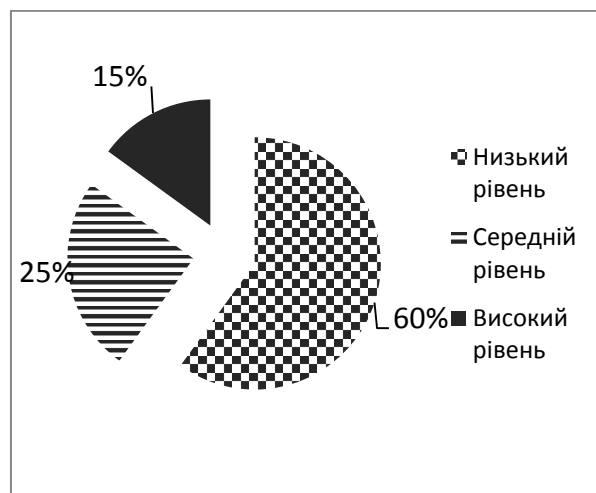

Рис. 1.5 Показники рівнів самооцінки мотивації до схвалення (в учнів 8–Б класу)

Середня мотивація до схвалення (25%). Це свідчить про те, що учні хочуть, щоб їхню поведінку бачили як адекватну та прагнуть мати порозуміння з іншими людьми. Поведінка підлітків дає можливість для самостійності в судженнях про себе. Не варто рекомендувати часто звертати увагу на думку про себе інших людей, якщо воно розходиться з власними уявленнями.

Низька мотивація до схвалення (60%). Школярі не потребують схвалення від оточуючих, їм не важлива думка інших. Також не намагаються виглядати в очах оточуючих краще, ніж є насправді і тим самим можуть ставити себе поза соціальних зв'язків і соціального схвалення.

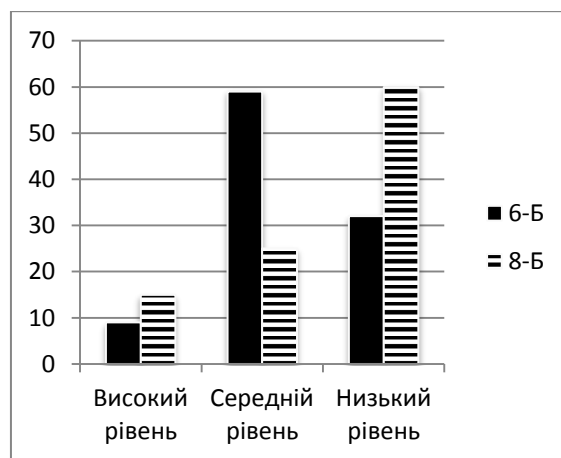

Рис. 1.6 Порівняння показників рівнів самооцінки мотивації до схвалення (в учнів 6–Б та 8–Б класу)

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Отже, результати показали, що учні 6 – Б та 8 – Б класу мають хороші показники рівнів мотивації до успіху. Вони усвідомлюють важливість їхнього навчання, від якого залежить їх майбутнє. Школярі не бояться невдач та легко долають труднощі, які в них трапляються. Авторами з'ясовано, що учні 8 – Б класу переважно не прислуховуються до думки інших, вважають що їхня думка про себе є єдино правильною та найважливішою. А учні 6 – Б класу, навпаки, потребують схвалення з боку оточуючих людей. Особливості поведінки свідчать про бажання виглядати в очах оточуючих цілком адекватно, що є цілком нормально, тому що це властиво більшості людей. Така поведінка дає можливість для самостійності в судженнях про себе.

Список використаних джерел

1. Андреева А.Д. Вивчення навчальної мотивації підлітків і старших школярів / А.Д. Андреева // Психологія і школа. – 2009. – №4. – С. 64-70.
2. Божович Л.І. Розвиток мотивів навчання у школярів / Л.І. Божович, Н.Г. Морозова, Л.С.Славина. – К. : Академвидав, – 2008. – 468 с.
3. Вилунас В.К. Психологічні механізми мотивації людини. / В.К. Вилунас. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1990. – 288 с.
4. Виготський К.С. Обрані психологічні дослідження. / К.С. Виготський. – М. : Изд-во АПН РСФСР, 1996. – 206 с.
5. Леонтьев О. М. Діяльність. Свідомість. Особистість. / О. М. Лелньєв. – М.: Просвещение, 1992. – 245 с.
6. Туріщева Л. В. Настільна книга шкільного психолога : Навч.-метод. посібник / Л. В. Туріщева. – Харків : ВГ «Основа», 2009. – 256 с.

В статье рассмотрена проблема исследования мотивационной сферы подростка. Авторами отмечено, что важную роль в становлении личности на этом возрастном этапе имеет учебная мотивация, поскольку само обучение является ведущей деятельностью в старшем школьном возрасте и от мотивации зависит большая часть успехов в учебе, в саморазвитии и самоактуализации личности. Проведенное исследование дает основания предполагать, что активное психическое развитие ребенка вызывает существенные изменения мотивационной сферы его личности. На основе возникновения особых потребностей подросток начинает ориентироваться на цели, которые он видит за пределами своего настоящего; если все переживания, интересы, стремления подростка сосредоточены на проблемах только школьной жизни, то это свидетельствует об определенном нарушении развития личности, неготовности к переходу на новый возрастной этап.

Ключевые слова: мотив, мотивация, мотивационная сфера, подростковый возраст, необходимость.

Relevance of the research lies in the fact that the basis of any activity of adolescents is their needs, motivations, interests, beliefs and values. Requirements are the foundation of motivational sphere of teenagers. Any activity is activated and sent to the motivation, which is its most important component. It depends on the motivation of most of the academic excellence, self-development and self-actualization. An important role in the formation of personality at this age stage plays learning motivation. Self Learning is the leading activity in the senior school age. Active mental development of children causes significant changes in the motivational sphere of his personality. First of all - this is evident in the formation of a new internal position, the special needs of the event. Based on these needs, the teenager begins to focus on the goals that he sees outside his present. If all the experiences, interests and desire of a teenager focused on the problems only school life, it shows a certain violations (delay) the development of personality, lack of readiness for transition to a new stage of age. New baby inner attitude manifests itself in the emergence of the need to respond not only to the requirements of those who are around him, but also to their own needs and self-esteem. Communicating teenager with peers, comparing ourselves to others, interest in the self, its abilities, capabilities, their evaluation determine the significance of the need to find and take their place in society, peers, self-assertion. In recent years, special attention is paid to the psychological literature on motivation of educational activity. It is no coincidence, since the question of motives - is essentially a question of the quality of educational activity. One of the most urgent problems of modern education is the construction of such a learning process, which could be the basis of formation of motivational sphere of students. It is important to study the motivational sphere of personality that domestic psychologists M.I.Alekseeva, LI Bozovic, Leontiev, M.V.Matyuhina, Yu.M.Orlov examined in the context of practical activities, taking into account the involvement of the individual in the system of collective and social relations. In experimental studies MT Drigus, VB Cookbook, AN Leontiev, Y. Orlova, A. Skripchenko revealed the relationship between motivation and academic performance student learning activities. In this regard, there are contradictions between the existing state of learning motivation in adolescents and modern requirements to their educational activity; between the needs of practices in science-based recommendations for the management of motivational sphere of students and the lack of adequate for this scientific and psychological knowledge. However, as evidenced by the results of scientific research in recent decades, from high school students there is a rapid decrease in educational motivation (Aleksiev, JK Babanskii, Kon, AK Markov, L. Maryanenko). This leads to the relevance of studies of the formation of the motivational sphere of teenagers. Much of the literature on the issue of motivation and motivation accompanied by a variety of points of view and in their nature that makes some psychologists fall into excessive pessimism and talk about the almost insurmountable problems. A common shortcoming of existing theories and points of view is the lack of a systematic approach to the process of motivation, so that any factor influencing the occurrence of motivation and decision-making, announced motive.

Key words: motive, motivation, motivational sphere, adolescence, the need.